

D – Charakteristika studijního předmětu							
Kód	HP0591						
Název studijního předmětu	Teorie národního hospodářství I						
Název v českém jazyce							
Název v anglickém jazyce	Theory of National Economy I						
Výuka v jazyce	Čeština. Vybraná část cvičení v anglickém jazyce						
Typ a zařazení předmětu		Zařazení		Ročník	1	Semestr	LS
Forma a rozsah výuky	Prezenční				Cvičení přednášky (hodiny/týden)	/	1/2
Ukončení a kredity	zápočet				Počet kreditů	4	
Garant předmětu	doc. Mgr. Libor Dušek, Ph.D.						
Prerekvizity	Žádné						
Korekvizity	Žádné						
Neslučitelnosti	Žádné						
Anotace							
<p>Anotace TNH I</p> <p>Právo lze nazírat jako systém institucí sloužící k ovlivnění jednání a interakce jednotlivců. Jeho hlavním cílem je vyvážení podmínek pro dobrovolnou kooperaci a prostoru pro usilování o vlastní štěstí, při minimalizaci negativních dopadů na zbytek společnosti. Stručně, právo by mělo mít dobré společenské konsekvence. Mikroekonomie je věda, jež studuje lidské jednání, interakce jednotlivců a skupin a jejich společenské důsledky. Mikroekonomie je tedy přirozeným nástrojem pro analýzu právních norem a jejich společenských dopadů.</p> <p>Cílem předmětu TNH I je studium základních mikroekonomických konceptů a teorií. Důraz je kladen na pochopení principů ekonomie relevantních pro právníky: nabídka a poptávka, trhy a efektivita, hospodářská soutěž, tržní selhání a vládní nástroje pro jejich řešení, vládní selhání, strategické chování a teorie her. Absolventi předmětu budou dostatečně vybaveni pro využití těchto principů v navazující předmětu Teorie národního hospodářství II, jehož podstatnou náplní je ekonomická analýza práva.</p>							
Požadavky k zakončení předmětu							
<p>V letním semestru 1. ročníku je výuka ukončena zápočtem (4 kredity). Zápočet je udělen za zisk 18 bodů z maximálně 30 možných, přičemž max. 22 bodů je možné získat za písemný zápočtový test, max. 2 body za docházku a max. 6 bodů za aktivitu na seminářích. Zároveň z písemného zápočtového testu je nutné získat minimálně 11 bodů.</p> <p>Ke každému semináři bude předepsána literatura ke čtení a sada několika problémů k řešení. Očekává se, že studenti si před seminářem předepsanou literaturu přečtou a problémy vyřeší. Semináře budou zaměřeny na ukázkou řešení poskytnutých problémů, diskusi předepsané četby, rozšíření materiálu z přednášek, příklady a aplikace.</p> <p>Docházka a aktivita budou ověřeny na konci každého semináře krátkým kvizem o několika otázkách (celkem 12 otázek za semestr). Odevzdání podepsaného kvizu slouží jako doklad o docházce. Za účast na všech seminářích jsou 2 body, za účast na všech seminářích kromě jednoho 1 bod, za nižší účast 0 bodů. Za plný počet správných odpovědí na otázky ve všech kvizech je 6 bodů za aktivitu, nižší počty správných odpovědí se na body za aktivitu přepočítávají proporcionálně.</p> <p>Zápočtový test pro všechny studenty denního studia i kurzu CŽV se píše formou celokatedrového zápočtového testu ve zkuškovém období v termínech vyhlášených katedrou v IS, přihlašování je možné pouze přes informační systém. Počet termínů ve zkuškovém období je celkem 5 (pro studenty magisterského studijního</p>							

programu 4 termíny ve zk. období v květnu a červnu, 1 termín ve zk. období v září; pro studenty CŽV 5 termínů v jejich zk. období v květnu a červnu).

Zápočty na seminářích, individuální zápočty ani ústní přezkušování se nepřipouští. Bližší informace v dokumentech katedry.

Sylabus

Sylabus TNH I

1. Co je to ekonomie a její vztah k právu

1. Tradice ekonomie na právnických fakultách.
2. Vědecká metoda, teorie, empirie, experimenty a myšlenkové experimenty.
3. Model jako traktovatelné zjednodušení reality a role předpokladů.

Hlavní četba: Mankiw kap. 2

2. Hlavní principy mikroekonomie

1. Lidé volí mezi alternativami.
2. Cena věci rovní se tomu, čeho se vzdáte pro její získání.
3. Racionální lidé myslí v mezních veličinách.
4. Lidé reagují na pobídky.
5. Obchodováním si mohou polepšit obě strany.
6. Trhy jsou obvykle dobrým způsobem organizace ekonomické aktivity.
7. Vlády mohou někdy zlepšit výsledky fungování trhů.

Hlavní četba: Mankiw kap. 1

3. Specializace a směna

1. Produkce a produkční funkce.
2. Zákon klesajících výnosů.
3. Hranice produkčních možností.
4. Náklady obětované příležitosti a komparativní výhoda.
5. Specializace a směna.
6. Rostoucí výnosy, specializace a vznik komparativní výhody.

Hlavní četba: Mankiw kap. 3, Leonard Reed, Já tužka.

4. Ekonomické síly: poptávka a nabídka

1. Konkurence.
2. Nabídka.
3. Poptávka.
4. Rovnováha
5. Elasticita
6. Determinanty elasticity poptávky.
7. Determinanty elasticity nabídky.

Hlavní četba: Mankiw, kap. 4 a 5.

5. Trhy, efektivita a blahobyt

1. Ochota platit a přebytek spotřebitele.
2. Ochota prodat a přebytek výrobce.

3. Celkový přebytek a efektivita.
4. Cenová regulace.
5. Náklady mrtvé váhy.

Hlavní četba: Mankiw, kap. 7 a 6 (Regulace cen).

6. Aplikace: zdanění a mezinárodní obchod

1. Dopad daňového břemene.
2. Rozhodující faktory obchodu.
3. Zisky a ztráty z obchodu.
4. Obchodní bariéry.
5. Vzájemná závislost a náklady konfliktu.

Hlavní četba: Mankiw, kap. 6 (Daně), 8 a 9.

7. Tržní a vládní selhání

1. Externality.
2. Pigouova daň.
3. Vlastnická práva, transakční náklady a Coaseho teorém.
4. Veřejné statky a společné zdroje.
5. Tragédie obecní pastviny.
6. Rational ignorance, rent seeking a korupce.

Hlavní četba: Mankiw, kap. 10 a 11.

8. Základy optimalizačního chování

1. Funkce přínosů a její vlastnosti.
2. Funkce nákladů a její vlastnosti.
3. Funkce čistých přínosů a optimální volba.
4. Tři typy optimalizačních úloh a jejich řešení.
5. Funkce užítku a klesající mezní užitek spotřebitele
6. Ekonomický zisk a náklady firmy.
7. Klesající mezní výnosy a rostoucí mezní náklady

Hlavní četba: Mankiw, kap. 13, 14, 21.

9. Konkurenční trhy versus monopol

1. Dokonalá konkurence.
2. Efektivita dokonale konkurenčního trhu
3. Monopol a jeho chování
4. Přírozený monopol.
5. Cenová diskriminace a efektivita.
6. Veřejné politiky regulující monopoly.

Hlavní četba: Mankiw, kap. 14, 15.

10. Trhy práce

1. Nabídka a poptávka na trzích výrobních faktorů: práce, kapitál, půda
2. Diskriminace
3. Determinanty mezd (lidský kapitál, schopnosti, kompenzující rozdíly, náhoda)
4. Nerovnost: měření a příčiny

Hlavní četba: Mankiw, kap. 18, 19, 20.

11. Strategické chování a teorie her

1. Věžnovo dilemma.
2. Nash equilibrium.
3. Sekvenční hry
4. Aplikace: Kontrakty, vzájemně zaručená destrukce, oligopol a kartely.

Hlavní četba: Mankiw, kap. 16., Frank a Bernanke, kap. 9.

Studijní literatura

Základní:

Mankiw, Gregory N. 1999. Zásady ekonomie. Praha: Grada. (Jakákoli anglická edice je taktéž vhodná.)

Materiály poskytované průběžně k jednotlivým seminářům (dostupné na Moodle).

Doplňková:

Frank, R.H, Bernanke, B.S. 2003. Ekonomie. Praha: Grada (Jakákoli anglická edice je taktéž vhodná.)

Holman, R. Ekonomie. 6. vydání . Praha: C.H.Beck.

CoreEcon (on-line learning project): www.core-econ.org.

Rozpis přednášek

1	20.2.	Dušek	Hlavní principy mikroekonomie, vztah ekonomie k právu
2	27.2.	Montag	Ekonomie: modely, teorie, empirie; PPF a náklady (obětované příležitosti)
3	6.3.	Montag	Specializace a směna, komparativní výhoda
4	13.3.	Dušek	Nabídka, poptávka, rovnováha, efektivnost konkurenčního trhu, přebytek výrobců a spotřebitelů
5	20.3.	Dušek	Aplikace: zdanění
6	27.3.	Dušek	Tržní selhání: externality a veřejné statky
7	3.4.	Montag	Základy optimalizačního chování
8	10.4.	Bažantová	Konkurence, monopol, regulace monopolů
9	17.4.	Dušek	Trh práce (a ostatních výrobních faktorů), nezaměstnanost, diskriminace
10	24.4.	Montag	Výděvky a nerovnost
11	1.5.	N/A	
12	8.5.	N/A	

13 15.5. N/A

Podíl garanta na výuce činí 50%.